

*До спеціалізованої вченої ради Д 11.737.02
у Донецькому державному університеті
внутрішніх справ*

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора юридичних наук, професора
Журавльова Дмитра Володимировича
на дисертацію Козьякова Романа Сергійовича на тему «Адміністративно-
правове забезпечення контрольно-наглядової діяльності в Національній
поліції України», подану на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Підвищення ефективності та результативності контрольно-наглядової діяльності залишається одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері охорони правопорядку. Про важливість і необхідність ефективного державного контролю (нагляду) висловлюються представники вищих органів державної влади, значимість державного контролю і нагляду також підкреслюється фахівцями і вченими.

В умовах реформування та модернізації системи державного контролю (нагляду) особливого значення набуває контрольно-наглядова діяльність органів Національної поліції, оскільки будь-які заходи, пов'язані з їх реформуванням безпосередньо відображаються на правах і законних інтересах громадян і організацій, дотримання та захист яких повинні бути забезпечені державними гарантіями. З цієї причини до контрольно-наглядової діяльності органів Національної поліції пред'являються підвищені вимоги.

З огляду на це, актуальність проблематики адміністративно-правового забезпечення контрольно-наглядової діяльності Національної поліції України не викликає сумніву. Відтак, обрана Козьяковим Романом Сергійовичем тема дисертаційного дослідження є затребуваною та своєчасною.

Актуальність теми дисертаційної роботи також підкреслюється її безпосереднім зв'язком із виконанням завдань Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р., у якій наголошено на необхідності удосконалення нормативно-правового регулювання функціонування органів системи МВС. Тема відповідає пріоритетному напрямку «Удосконалення адміністративної діяльності суб'єктів владних повноважень» Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року №12-21, пп. 1, 8, 17 Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 червня 2020 року № 454.

Мета та завдання, методологія дослідження, його структура. Робота, запропонована Р.С. Козьяковим, характеризується системним підходом до предмету дослідження. Побудова дисертаційного дослідження структурована відповідно до мети та завдань наукової роботи, що дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором.

Комплексний, системний підхід дисертанта до виконання наукового дослідження підтверджується й тим, що в процесі його підготовки автором, поряд із науковими працями з адміністративного права, використано наукові доробки із загальної теорії держави і права, теорії державного управління та інших галузевих правових наук.

Глибина та достовірність результатів дисертаційного дослідження базуються на належному використанні автором загальних і спеціальних методів наукового пізнання (зокрема, порівняльно-правового, логіко-семантичного методів, методу документального аналізу, формально-юридичного методу, методу прогнозування, і ін.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що у дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове розв'язання наукового

завдання щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення контрольно-наглядової діяльності Національної поліції України. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків.

Оцінка обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації. Основні наукові положення, висновки і пропозиції, викладені в дисертації, є обґрунтованими, базуються на комплексному аналізі наукових джерел, нормативно-правових актів і правозастосовної практики щодо теми дослідження.

Зокрема, важливе теоретико-методологічне значення має сформульоване дисертантом визначення поняття контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України як діяльності посадових осіб органів та підрозділів Національної поліції, що полягає у застосуванні заходів адміністративно-правового впливу на поведінку учасників адміністративних правовідносин шляхом реалізації контрольно-наглядових повноважень з метою забезпечення законності у сферах: а) забезпечення безпеки дорожнього руху; б) запобігання і протидії домашньому насильству; в) нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі; г) дотримання правил дозвільної системи; д) запобігання дитячій бездоглядності і правопорушенням серед дітей; е) охорони об'єктів права державної власності; є) протидії незаконному обігу підакцизної продукції; ж) забезпечення додержання прав осіб, затриманих за вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень (стор. 88).

Заслуговує на увагу здійснення систематизації суб'єктів контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України за такими критеріями: а) вид підрозділу в структурі апарату центрального органу управління Національної поліції (Департамент патрульної поліції, Департамент превентивної діяльності, Департамент поліції охорони, Департамент кримінальної поліції); б) статус органу поліції (територіальні, міжрегіональні); в) зміст контрольно-наглядових повноважень (загальні, спеціальні); г) об'єкт контролю та нагляду (безпека дорожнього руху; дозвільна система; охорона

власності; встановлений порядок управління); д) час здійснення контролю та нагляду (постійний, тимчасовий); е) рівень транспарентності контрольно-наглядових заходів (гласний, негласний) (стор. 176).

Варто погодитися із висновком дисертанта про те, що адміністративне законодавство посідає центральне місце в системі засобів правового регулювання контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України, завдяки якому здійснюється регулюючий вплив норм адміністративного права на суспільні відносини у сфері реалізації посадовими особами органів Національної поліції контрольно-наглядових повноважень (стор. 91).

Логічним є висновок автора стосовно обґрунтування необхідності покращення правового регулювання системи «Custody Records», використання якої є однією із складових контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України. У зв'язку з цим наголошено на необхідності удосконалення контролю за перебуванням у адміністративних будівлях поліції осіб, затриманих за вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень. Запропоновано розроблення та прийняття спеціального нормативно-правового акту, спрямованого на врегулювання усього комплексу адміністративних правовідносин, які складаються з приводу функціонування системи «Custody Records» (стор. 133).

Важливе теоретичне значення має сформульоване здобувачем поняття методів контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції, що являють собою сукупність прийомів та засобів адміністративно-правового впливу на поведінку підконтрольних/піднаглядних об'єктів, які використовуються посадовими особами органів та підрозділів Національної поліції, наділеними контрольно-наглядовими повноваженнями, в процесі контрольно-наглядової діяльності.

Здобувачем виокремлено властивості зазначених методів, такі як: застосування методів в процесі виконання контрольно-наглядових повноважень посадовими особами органів Національної поліції; відображення у методах специфіки адміністративної контрольно-наглядової діяльності, оскільки вони

виражаються в формі: перевірок, оглядів, обстежень, моніторингу, спостереження, аналізу тощо; односторонній порядок застосування методів посадовими особами органів та підрозділів Національної поліції; метою застосування контрольних-наглядових методів є забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні (стор. 135).

Слушними є авторські висновки про те, що однією із складових формування сучасної моделі контрольної-наглядової діяльності Національної поліції України є вдосконалення поняття адміністративної контрольної-наглядової процедури в процесуальній діяльності Національної поліції, як сукупності послідовних адміністративно-процесуальних дій уповноважених посадових осіб органів (підрозділів) Національної поліції в межах контрольної-наглядового провадження, спрямованих на забезпечення законності в публічному адмініструванні.

Здобувачем виокремлено специфічні риси адміністративних контрольних-наглядових процедур в діяльності органів та підрозділів Національної поліції, до числа яких віднесено: а) нормативно-правовий характер реалізації; б) дуалістичний характер правових норм, які одночасно спрямовані на врегулювання порядку процесуальних дій суб'єкта та об'єкта контрольної-наглядової діяльності; в) спрямування усіх етапів адміністративної процедури на прийняття індивідуального акту управління суб'єктом контрольної-наглядової діяльності; г) спрямованість на розгляд та вирішення індивідуально-конкретної контрольної-наглядової справи; д) підзаконний характер та націленість на дотримання прав і законних інтересів громадян; е) неконфліктний характер адміністративної процедури (стор. 174-175).

В дисертації висловлено і обґрунтовано також низку інших важливих наукових висновків, пропозицій та рекомендацій.

Зауваження за змістом дисертації. Визнаючи загалом високий теоретичний рівень роботи, її велике практичне значення, слід відзначити, що окремі положення дисертаційної роботи є дискусійними, потребують подальшого уточнення та конкретизації. Зокрема, автору доцільно звернути

увагу на таке:

1. У підрозділі 1.1 «Поняття контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України» (стор. 38 дисертації) автором наголошено на неврегульованості питання щодо співвідношення понять «контроль» та «нагляд» як на законодавчому рівні, так і в науці адміністративного права. Проте, поряд із формулюванням авторської позиції з окресленої проблематики, що, на нашу думку, є суттєвим внеском в розвиток науки адміністративного права, варто було б більш точно визначитися із узагальненням наукових підходів щодо заявленої проблематики.

2. Недостатньо аргументованим, на наш погляд, є твердження дисертанта про те, що контрольно-наглядова діяльність присутня у переважній більшості напрямів службової діяльності поліції (стор. 68 дисертації). Зазначена позиція має бути уточнена.

3. На стор. 116 дисертації здобувач висловлює дискусійну думку про те, що вчені, з метою позначення форм публічного адміністрування, використовують теоретико-правову конструкцію – «інструменти публічного адміністрування», які, на думку дисертанта, наповнені однаковим змістом. Вважаємо, що авторська позиція щодо співвідношення форм та інструментів публічного адміністрування має бути уточнена.

4. У висновках до другого розділу (стор. 135 дисертації) здобувач зазначає про доцільність віднесення оглядів до сукупності методів контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України. Разом з тим, варто було би більш докладно зупинитися на аналізі правового регулювання зазначеного методу контролю та обґрунтуванні позиції, відповідно до якої метод огляду віднесено до прийомів та засобів контрольно-наглядової діяльності Національної поліції.

5. Аналіз методології дослідження, зокрема, методів, які використовувались здобувачем при написанні дисертації (стор. 19 дисертації), дозволяє твердити про відсутність методу статистичного аналізу, значення якого проявляється у можливості встановлення закономірностей розвитку

окремих напрямів адміністративно-правового регулювання контрольно-наглядової діяльності в органах Національної поліції.

Разом з тим, наведені зауваження мають переважно дискусійний характер і суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дисертаційного дослідження.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження. Положення та висновки, сформульовані в дисертації, мають значну теоретичну і практичну цінність. Зокрема, одержані результати можуть використовуватись у практичній діяльності органів Національної поліції України під час реалізації наданих їм контрольно-наглядових повноважень, у нормотворчій діяльності, а також в освітньому процесі закладів вищої освіти юридичного профілю.

Опублікування результатів дослідження. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, досить повно відображено в статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, у тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

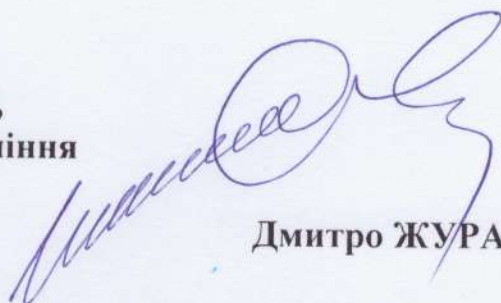
Зміст дисертаційної роботи висвітлений достатньо повно, виклад запропонованих в роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел із проблематики дисертаційного дослідження. Автор сформулював свої висновки, які становлять внесок у розвиток науки вітчизняного адміністративного права.

Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог.

Загальний висновок. Усе викладене вище дає підстави для висновку про те, що дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове забезпечення контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України» є завершеною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення контрольно-наглядової діяльності Національної поліції України. Дисертаційне дослідження повністю відповідає науковій спеціальності 12.00.07 та вимогам пунктів 9, 11, 12, 13

Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (із змінами), а автор дисертації – Козьяков Роман Сергійович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
заступник Керівника Департаменту
з питань громадянства, помилування,
державних нагород – керівник управління
з питань помилування
Офісу Президента України



Дмитро ЖУРАВЛЬОВ

Підпис *Журавльов*
ЗАСВІДЧУЄТЬСЯ
Керівник Департаменту управління персоналом
М. Марченко
" 23 " 10 20 24 р.



Донецький державний університет
внутрішніх справ
Вх. № _____
« 25 » 10. 20 24 р.